

Nieuwbrief Evangelisch Lutherse Gemeente Gorinchem
Voorjaar 2024

Wilt u deze nieuwsbrief digitaal ontvangen en ook van andere berichten aangaande onze gemeente op de hoogte blijven? Meldt u zich dan aan bij info@fit-werkt.nl

Diensten aankomende tijd

datum	zondag	voorganger	Organist
28 januari	Septuagesima	Ds. M.L. Meijer, Engelen	Nico
4 februari	Sexagesima	Ds. W van Laatum, Leerdam	Toon
11 februari	Quinquagesima	Bob van der Meulen	Peter
14 februari	Aswoensdag	Dirk Ophoff	Henny
18 februari	Invocavit	Geen dienst	-
25 februari	Reminiscere	Ds. K. Touwen, Ede	Peter
3 maart	Oculi	Pastor P. Visschers, Eck en Wiel	Henny
10 maart	Laetare	Ds. P. Crom, Almelo	Henny
17 maart	Judica	Dirk Ophoff	Henny
24 maart	Palmpasen	Drs. J.B. Val, Woudrichem	Peter
29 maart 15.00 uur	Goede Vrijdag	Bob van der Meulen	Henny
30 maart 21:30 uur	Stille zaterdag	Dirk Ophoff	Henny
31 maart	Pasen	Ds. G. Landman, De Bilt	Henny
7 april	Quasi modo geniti	Ds. G. van Meijeren, Rotterdam	Toon
14 april	Misericordia Domini	Ds. T.P. de Jong, Ede	Peter
21 april	Jubilate	Gemeentezondag ELG Arnhem	-
28 april	Cantate	Geen dienst	-
5 mei	Rogate	Geen dienst	-
12 mei	Exaudi	Ds. A. Verheij, Alphen aan de Rijn	Henny
19 mei	Pinksteren	Oosterlicht Dalem/Gorinchem-Oost, Dirk Ophoff	-
26 mei	Trinitatis	Ds. K.A.E de Waard, Doorwerth	Toon
2 juni	I na Trinitatis	Ds. E.G. Swinkels-Braaksma, Ophemert	Peter
9 juni	II na Trinitatis	Ds. M. Diepenbroek, Ede	Henny
16 juni	III na Trinitatis	Ds. K. Touwen, Ede	Nico
23 juni	IV na Trinitatis	Geen dienst	-
30 juni	V na Trinitatis	Dirk Ophoff	Henny
7 juli	VI na Trinitatis	Pastor R. Dullaert, Johannesburg	Henny

Nieuws van de Kerkenraad

Er zijn verschillende punten behandeld in de kerkenraadsvergadering. Hieronder vindt u een aantal belangrijke punten:

- De financiën van de Diaconie en de kerkcijfers zijn weer gecontroleerd en zijn weer ingevoerd in FRISS. Dank aan alle betrokkenen voor het uitgevoerde werk om dit weer voor elkaar te krijgen.
- Afgelopen december hebben wij afscheid genomen van Bob van der Meulen als kerkenraadslid voor onze gemeente. Bob is ruim 22 jaar dienstbaar geweest in onze kerk en voor onze gemeente, zoals het schrijven van uitgebreide speeches voor gemeenteleden, het schrijven van stukken in de nieuwsbrief en Kruispunt. Ook het verzorgen van bezoeken bij andere gemeenten en de kloosterweekenden is door Bob georganiseerd. Wij zijn Bob erg dankbaar voor al het werk wat hij heeft verricht voor, in en rond onze kerk. Hopelijk mogen wij je af en toe nog wat vragen blijven stellen!
- Het vertrek van Bob uit de kerkenraad, zorgde voor een vacature in de kerkenraad van onze mooie kerk. Wij zijn verheugd dat Renate van Maaren ons heeft kennisgegeven, dat zij graag naar voren wilt treden om Bob te vervangen. De bevestiging van Renate zal tijdens de dienst op 17 maart plaatsvinden.
- De kerst periode ligt achter ons. Wij kijken terug op een aantal mooie diensten en vieringen. Als voorbeeld hebben wij dienst van 17 december met de lekkere en gezellige kerstbrunch. Dank voor alle moeite die is genomen voor het maken van lekkernijen. Ook de prachtige kerstnachtsdienst, voorgedaan door Dirk Ophoff en met muzikale ondersteuning van Lucia van Vught en Noël Castelijn, zorgde voor een volle kerk.

Maarten Luther en de kerkmuziek.

Om Maarten Luther (1483 - 1546) te plaatsen in de ontwikkeling van de kerkmuziek, volgt eerst een korte voorgeschiedenis. Men vermoedt dat de oudste liturgische gezangen zijn afgeleid van de Joodse tempelzangen. Daaruit heeft zich in de loop der tijd het Gregoriaans ontwikkeld. Deze muziek klinkt tot op de dag van vandaag nog in kloosters en kerken. De taal waarin wordt gezongen is het Latijn en de melodieën kennen geen vaste coupletten en maatsoorten. Niet echt geschikt dus voor massale samenzang.

Luther had andere ideeën. Hij wilde dat de gewone kerkgangers actief konden meezingen in de eigen landstaal. Maar dat werd hem door de kerk in zijn tijd niet in dank afgenomen! 'Luthers liederen hebben aan de zielen meer schade aangericht dan al zijn geschriften en redevoeringen.'

Deze vertwijfelde vaststelling deed een jezuïet in 1620. Zijn woorden laten zien dat men zich in de 16e en 17e eeuw terdege realiseerde hoe belangrijk het lied was voor de verspreiding van het godsdienstig gedachtengoed. Propaganda was één van de redenen waarom er tijdens de Reformatie zoveel geestelijke liederen zijn ontstaan.

Kort daarvoor was de boekdrukkunst uitgevonden. De liederen konden voortaan eenvoudig vermenigvuldigd en verspreid worden. 'De gewone man' ging in zijn eigen volkstaal zingen. Uit liturgische, catechetische en pastorale overwegingen was dat zeer gewenst.

Want wat troffen onze reformatoren, Luther, Calvijn en Zwingli zoal aan in de kerk? Wel, in het begin van de 16e eeuw was de vroegchristelijke muziek uitgegroeid tot een machtige boom, waaraan de volgende takken waren te onderscheiden:

1. Solistische zangen voor de voorganger (zoals bijv. acclamaties).
2. Composities voor koor (bijv. de missen).
3. Geestelijke liederen voor de gemeente (bijv.: tropen en hymnen, zeer weinig).
4. Responsoriale- en antifonale zangen.

Ten aanzien van de wijze van uitvoering:

5. Gebruik van éénstemmige instrumenten, zoals trompet, bazuin, vedel, blokfluit, kromhoorn, enz. enz.
6. Gebruik van een meerstemmig instrument zoals het orgel.

De drie hervormers hebben bij de reorganisatie van de eredienst een verschillend beleid gevoerd. Luther zou je kunnen vergelijken met een tuinman. Met een snoeischaar knipte hij wat dood hout weg uit de muzikale kerkboom en met een schopje potgrond bemestte hij het een en ander. Calvijn is meer een soort gemeentewerker bij de plantsoendienst. Met kettingzaag en bladblazer verwijderde

hij alles, behalve de eenstemmige gemeentezang. En tenslotte Zwingli. Deze was meer van de chemische bestrijdingsmiddelen. In zijn gemeente werd niet meer gezongen! Op zich nogal verwonderlijk, want Zwingli was zeer muzikaal. Hij was een goede dichter en bespeelde minstens twaalf verschillende instrumenten op hoog niveau.

Maar nu houden we ons bezig met de ideeën van Luther over kerkmuziek. Op alle zes genoemde rubrieken zei Luther in principe: ja! Maar niet kritiekloos. Hij zag heel goed in dat rubriek 3, 'gemeentezang', zeer mager was bedeed. Daar moest wat aan gedaan worden! Daar zal ik in een volgend stukje wat meer over vertellen.

Henny Blom

Als niet tenminste één

Verschrikkelijk is de wereld
geen Jezus zal Aleppo redden
en Zijn God
zwijgt zo diep in alle talen
dat het voelt alsof hij niet bestaat,
nooit heeft bestaan, niet kan, niet wil –
wat is er met mijn brein
dat ik hem steeds weer denk?

Er zal nooit, nergens
een begin van redding zijn
als niet tenminste één mens zegt
'hier ben ik'
en ziende om zich heen
zoekt of er nog een is, nog twee of drie
met vonken licht 'hier ben ik'
in hun ogen.

In diepe nacht – geen ster te zien
geen engelzang te horen –
zullen zij gaan
om wat misschien nog kan,
te hopen valt, te redden is

één vluchtkind kantje boord
voorgoed geboren

Deze wereld: twee- of driemaal
niet te tellen naamloos velen
die 'hier ben ik' zijn
en doen wat moet gedaan.

Uit de gemeente

Kloosterweekend 12 – 14 januari Abdij van Egmond

Als het even kan houdt de Lutherse kerk jaarlijks een kloosterweekend. Al vroeg dit jaar – van 12 tot 14 januari – verbleef een tiental (vrienden van) Gorcumse Lutheranen in de Sint Adelbertabdij in Egmond. Sommigen waren hier al eerder geweest, voor anderen was het een eerste kennismaking met deze abdij waarin in een kleine gemeenschap Benedictijner monniken leeft.

Ieder dag is er dezelfde 'dagorde', zoals de broeders dat noemen. Met de regelmaat van de klok zijn er diensten, te beginnen om 6.00 uur met de lezingdienst. Enkele vroege vogels onder ons zijn daar dit weekend al bij. De meesten begeven zich naar de abdijkerk als de klok slaat voor de morgendienst van 7.30 uur. Om 8 uur volgt het ontbijt, in stilte, net als de andere maaltijden. Voor de eucharistieviering luidt tegen 9.30 uur de klok.

Na de middagdienst van 12.30 uur is er aansluitend de warme maaltijd in de refter, samen met de monniken. Zij bereiden de maaltijd zelf, de abt hecht aan gezond eten, antwoordt gastenbroeder George als ik daarnaar vraag. Tijdens de maaltijd op zaterdag wordt er gelezen, op zondag is er klassieke muziek. De muziek krijgt in deze sfeervolle hoge ruimte een extra dimensie.

Nog twee diensten resten: de middagdienst om 17.00 uur en de dagsluiting om 20.00 uur. Zo is de cirkel rond en de volgende dag is er dezelfde cyclus van diensten. Wij vinden het bijzonder om dit zo twee dagen mee te mogen maken, maar hoe het is om altijd zo te leven, daar kunnen we over peinzen, maar dat kunnen we ons niet echt voorstellen.

Voor ons vertrek op zondagmiddag hebben we een afsluitend gesprek met de gastenbroeder. Hij is benieuwd wat het verblijf in het klooster ons gebracht heeft. Van dit verstilde winterweekend blijft iedereen iets anders bij: een gebed, een bepaalde tekst of een gedicht, de muziek of de zang tijdens de diensten... Iedereen gaat een ervaring rijker naar huis, waar het gewone leven weer wacht.

Margot Buteyn

Cor Smits viert zijn negentigste verjaardag in de Schuilkerk.

Op 29 oktober vierde Cor Smits zijn negentigste verjaardag in de Schuilkerk. Ter gelegenheid van dit heugelijke feit was de gehele voormalige Schuilkerkcantorij, onder leiding van Henny Blom, present, om Cor zijn meest favoriete liederen uit het liedboek te zingen. Cor zong zelf ook in het koor mee.

Voorganger deze zondag was drs. Hans Bas Val uit Woudrichem. Ruim dertig mensen waaronder familie van Cor, waren aanwezig in deze bijzondere viering. Volgens mij was het voor het eerst dat dat er in de Lutherse kerk op een dergelijke uitbundige manier, tijdens een dienst, een verjaardag van een gemeentelid werd gevierd. Cor is niet zomaar een gemeentelid. Ik denk dat hij het meest trouwe lid van onze kleine lutherse gemeente is.

Hans Bas Val preekte over Johannes 4: 43-54. In een paar zinnen voltrekt zich in dit evangelie zowel het verhaal als de boodschap waar het om gaat. Het verhaal speelt zich af in Kana. Een hoveling uit Kafarnaüm, vraagt aan Jezus om met hem mee te gaan, om thuis zijn stervende zoon te genezen. Jezus gaat niet mee.

Het verhaal gaat ook over ons. Ondanks onze relatieve welvaart vergaat het ons mensen nu toch niet wezenlijk anders dan als de hoveling uit het verhaal. Ook wij ervaren leed en tegenslag in ons leven. Ook wij gaan op pad, ten einde raad, om behoud van een kind, een familielid, een vriend, een zaak om voor te vechten, om zaken als gerechtigheid, solidariteit, rechtvaardigheid en klimaat.

Volgens Hans Bas is de boodschap van dit verhaal dat we niet met schietgebedjes en een aantal weesgegroetjes bij God hoeven aan te kloppen. Hij is geen soort wonderdoener. Jezus zegt tegen de hovelingen zelf en tegen ons: vertrouw op het Woord, geef dat toegang tot jezelf, laat Gods Geest maar waaien; reis in dat vertrouwen af en je kind zal leven.

Durf God, Jezus en de heilige Geest te volgen voor zaken waar het echt om gaat. Als je dat doet heeft dat niet alleen geldingskracht voor jezelf maar ook voor je naasten: 'Houd stand met de waarheid als gordel om uw heupen, de gerechtigheid als harnas om uw borst, de inzet voor het evangelie als sandalen aan uw voeten en het geloof als schild tegen al het kwaad' (Efeziërs 6:14).

Een prachtige preek en wat een bemoedigend verhaal! Fijn om dergelijke verhalen in deze barre tijden te horen. Tijdens de viering worden er prachtige vierstemmige liederen gezongen. Zo zongen we lied 280 De vreugde voert ons naar dit huis, lied 119a Uw woord omvat mijn leven, lied 25b Houd mij in leven, wees Gij mijn redding, lied 538 Een mens te zijn op aarde, lied 601 Licht dat ons aanstoot in de morgen en als zegenlied lied 416 Ga met God en Hij zal met je zijn. En ook zongen we een door Henny Blom geschreven evangeliemotet Zalig zijn de zachtmoedigen uit de Bergrede.

Schitterende muziek en heel bijzonder dat al deze liederen door Cor Smits zelf zijn uitgezocht. Wat kunnen zorgvuldig geformuleerde woorden en prachtige getoonzette melodieën je toch raken. Ik mocht Cor Smits tijdens de dienst ook nog kort toespreken: 'Onze Cor, een aardige, rustige, zachtmoedige en sympathieke man, die voor iedereen klaarstaat, een voorbeeld voor ons allen'. Wat was het fijn om op deze manier zijn negentigste verjaardag in de kerk te kunnen vieren. Het was een heel bijzondere kerkdienst. Dit werd gemeente breed ervaren.

Bob van der Meulen

Verhaal

Op zijn 40e liep Franz Kafka (1883-1924), die nooit getrouwd was en geen kinderen had, op een dag in Berlijn door een park toen hij een meisje ontmoette dat huilde omdat ze haar favoriete pop kwijt was. Zij en Kafka zochten zonder succes naar de pop. Kafka zei haar om hem daar de volgende dag te ontmoeten en ze zouden terug komen om haar te zoeken.

De volgende dag, toen ze de pop nog niet hadden gevonden, gaf Kafka het meisje een brief "geschreven" door de pop met "niet huilen alsjeblieft. Ik heb een reis gemaakt om de wereld te zien. Ik zal je schrijven over mijn avonturen. "Zo begon een verhaal dat doorging tot het einde van Kafka's leven.

Kafka las tijdens hun ontmoetingen de brieven van de pop zorgvuldig geschreven met avonturen en gesprekken die het meisje schattig vond. Eindelijk bracht Kafka de pop (hij kocht er een) terug die terug was naar Berlijn. "Het lijkt helemaal niet op mijn pop", zei het meisje. Kafka overhandigde haar nog een brief waarin de pop schreef: "mijn reizen hebben me veranderd. "Het kleine meisje knuffelde de nieuwe pop en bracht de pop mee naar haar gelukkige thuis. Een jaar later overleed Kafka.

Vele jaren later vond het nu volwassen meisje een brief in de pop. In het kleine briefje getekend door Kafka stond geschreven: "Alles waar je van houdt zal waarschijnlijk verloren gaan, maar uiteindelijk zal de liefde op een andere manier terugkeren. " Omarm verandering. Het is onvermijdelijk voor groei. Samen kunnen we pijn omzetten in verwondering en liefde, maar het is aan ons om bewust en opzettelijk die verbinding te creëren.